

Studie-cyclus voorjaar 2025

Sanskriet en Siddham letters

Sanskriet is één van de oudste bekende talen die op schrift zijn gesteld. Sanskriet is de taal waarin de oude Vedische geschriften op 'papier' zijn gezet, waarvan de Rig Veda de oudste tekst is. Sanskriet als (schriftelijke) taal is zo'n 3500 jaar oud.

Rond 500 v.Chr. of iets later is Sanskriet gesystematiseerd door de beroemde en vereerde filosoof/taalkundige Pāṇini. In zijn tijd was Sanskriet al niet meer een gesproken/levende taal. Sanskriet wordt voornamelijk gebruikt voor heilige schriften en hymnen, en wordt daarom vereerd als heilige taal. Het feit dat Sanskriet niet meer verandert, wordt in een Vedische context ook gezien als een bevestiging van de heiligheid: net als het Atman is ook Sanskriet niet aan verandering onderhevig, en daarom zuiver en waar.

Pāṇini beschreef uitgebreide grammaticale regels voor het Sanskriet, en was in zijn precisie en structuur zijn tijd ver vooruit. Zijn grammaticale regels hebben in India eeuwenlang het frame-work gevormd voor de logica (onderdeel van de filosofie). Pāṇini gebruikte zijn regels waarschijnlijk om uit te leggen hoe de oude hymnen gereciteerd moesten worden. Ik weet uit ervaring dat wanneer vedische hymnen gereciteerd worden zoals 'voorgeschreven' zij een enorme energetische diepte krijgen.

Sanskriet wordt geschreven met verschillende schrijffletters: Devanagari en ook Siddham. Siddham wordt veelal gebruikt in het schrijven van mantra, en wordt in Japans *Bonji* genoemd: 'letters of taal van de Brahmanen/priesters'.

Sanskriet is een taal die klinkers en medeklinkers kent, maar anders gestructureerd dan wij dat doen. De klinkers en medeklinkers worden gedifferentieerd door de klankvorming/gebruik van de mond en tong. Zo zijn er geaspireerde medeklinkers, keelklanken en 'dentals' en 'labials': klanken die je vormt door de tong tegen de tanden te plaatsen, of die je vormt met de lippen. De schrijffletters zijn klanken en lettergrepen, vooral geconstrueerd rondom de medeklinkers. Iedere medeklinker kan met verschillende klinkers verschillende 'letters' of *bija* vormen.

Kōbō Daishi heeft een tekst geschreven over de Siddham letters, met een rechtvaardiging/onderbouwing van de status die deze letters hebben als mantra, ware taal. In een Boeddhistische context is alles wat wij met onze zintuigen kunnen waarnemen geconditioneerd, maar Siddham letters hebben daarin een andere status en worden gezien als 'taal van de Boeddha's'.

Praktisch gezien worden de letters gebruikt als visualisatie-object, en door met de Siddham-letters te werken, verbind je je met het Shingon symbolen-universum, waarin verschillende letters staan voor kwaliteiten. Door met de letters en lettervormen te werken en te reflecteren op de betekenis, wordt de kracht van dit symbolische universum voelbaar en beschikbaar, want dit symbolische universum is niet anders dan een directe ingang naar de ongeconditioneerde dimensie.

In de studie-cyclus gaan we stukjes Sanskriet verkennen en verschillende letters en lettervormen oefenen, terwijl we ook naar de betekenis-constructie kijken, zoals die in Shingon-boeddhisme gebruikt wordt.

Op de volgende bladzijde zie de vijf Sanskriet klinkers: a, i, u, r, l

Hier zie je ook weer de focus klankvorming: waar worden de klanken gevormd.

De a-klank wordt gezien als de moeder van alle klanken.

Deze focus zie je ook terug in Shingon-boeddhisme.

kaṇṭhya (Guttural)	अ	a	/ə/	आ	ā	/ɑ:/
tālavya (Palatal)	इ	i	/i/	ई	ī	/i:/
oṣṭhya (Labial)	उ	u	/u/	ऊ	ū	/u:/
mūrdhanya (Retroflex)	ऋ	r̥/r̄	/r̥/	ॠ	r̄/r̄̄	/r̄:/
dantya (Dental)	लृ	l̥/l̄	/l̥/	(लृ)	(l̄/l̄̄)	/l̄:/

De schrijftkens hierboven zijn Devanagari, dat meestal gebruikt wordt om Sanskriet aan te leren. In het schrijven kunnen klanken gecombineerd worden. Hierboven zie je al dat een dubbele AA niet geschreven wordt als 2x een A achter elkaar. Letters worden als het ware in elkaar geschoven.

Daarnaast bestaat er is Sanskrit ook: *anusvāra* and *visarga*.

Anusvāra betekent 'na-klank', hier zie je een 'na-klank' na de A: अँ, en deze klank wordt uitgesproken als AM, met een volledig nasale M.

Visarga betekent 'release/loslaten', hier zie je een 'release' na de A: अः, en deze klank wordt geschreven als AH, en uitgesproken als AHA, waarbij na de 'ha' meestal de eerdere klank ge-echood wordt.

In Japans wordt echter de uitspraak van de klanken veranderd, want Japans kent veel minder klankvormen, veel minder de labials, gutturals, aspiraties, en nasale klanken etc.

अँ wordt dan AN, अः wordt dan AKU.

De basis-klank A

Siddham heeft niet echt een alfabet, maar heeft een 'pseudo-alfabet' waarin medeklink-klanker-combinaties de componenten zijn van het alfabet. Lettergrepen vormen een teken. Dat is vergelijkbaar met het Japanse *hiragana* en *katakana*.

De A is de start van het Sanskrit- of Siddham-alfabet.

Ook filosofisch wordt de A als de basis gezien. A is -niet, vidya = kennis, avidya = geen kennis.

A staat daarmee ook voor 'leegte' of de 'unborn', het niet gedifferentieerde of geconditioneerde.

Uit de A komt dus alles voort.

De A is ook de 'seed-syllable' van de Taizōkai-mandala.

De A is ook het meditatie-object van de Aji-kan-meditatie.

De A is ook het aarde-element, de 'leegte' die als grond onder alles ligt.

In de Shingon-visualisaties transformeert de A naar de volle maan(schijf), het symbool van een open, lege geest.

De centrale betekenis van deze *bija* maakt het een goed startpunt om mee te oefenen.

De A heeft verschillende variaties:

Gewone a

Dubbele aa, ā.

Met *anusvāra*, aṃ

Met *visarga*, aḥ

Met dubbele aa en *visarga*, āḥ

In Japanse uitspraak:

A AA AN AKU AAKU

Deze opeenvolging wordt gezien als de stappen naar volledige verlichting. Vajra.

A = het wakker worden van vertrouwen, en het wakker worden van *Bodhicitta*. Vajra.

AA = discipline en praktijk, Juweel/Ratna.

AN = verlichting, ontwaken. Lotus/Padma

AKU = nirvana. Karma

AAKU = verbonden met Dainichi Nyorai.

(Soms wordt dit ook omgedraaid. Deze opeenvolging van A-varianties laat zien dat 'leegte' of sunyata alles doordringt, en in alle stadia aanwezig is.)

Hieronder de lettervormen. Er zijn rondere en strakkere Siddham-vormen, die je kunt tekenen met een kwast, of een schrijfstylus (bamboe). Maar ook kan je de Siddham-letters met pen schrijven, als een alfabet. <https://youtu.be/bZZRlijcWAs?si=o7gv4L4MyCHCBjRR>

Rondere schrijfstijl

𑖀 𑖁 𑖂 𑖃 𑖄

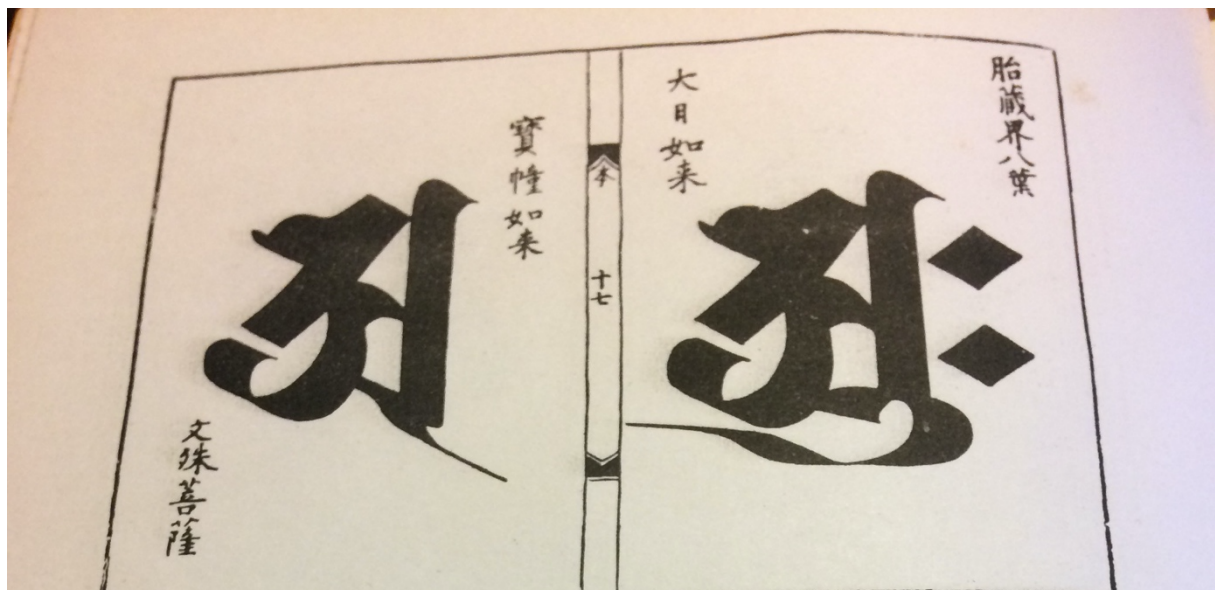
Variatie op AA:

𑖅

Strakkere schrijfstijl

A en AAKU

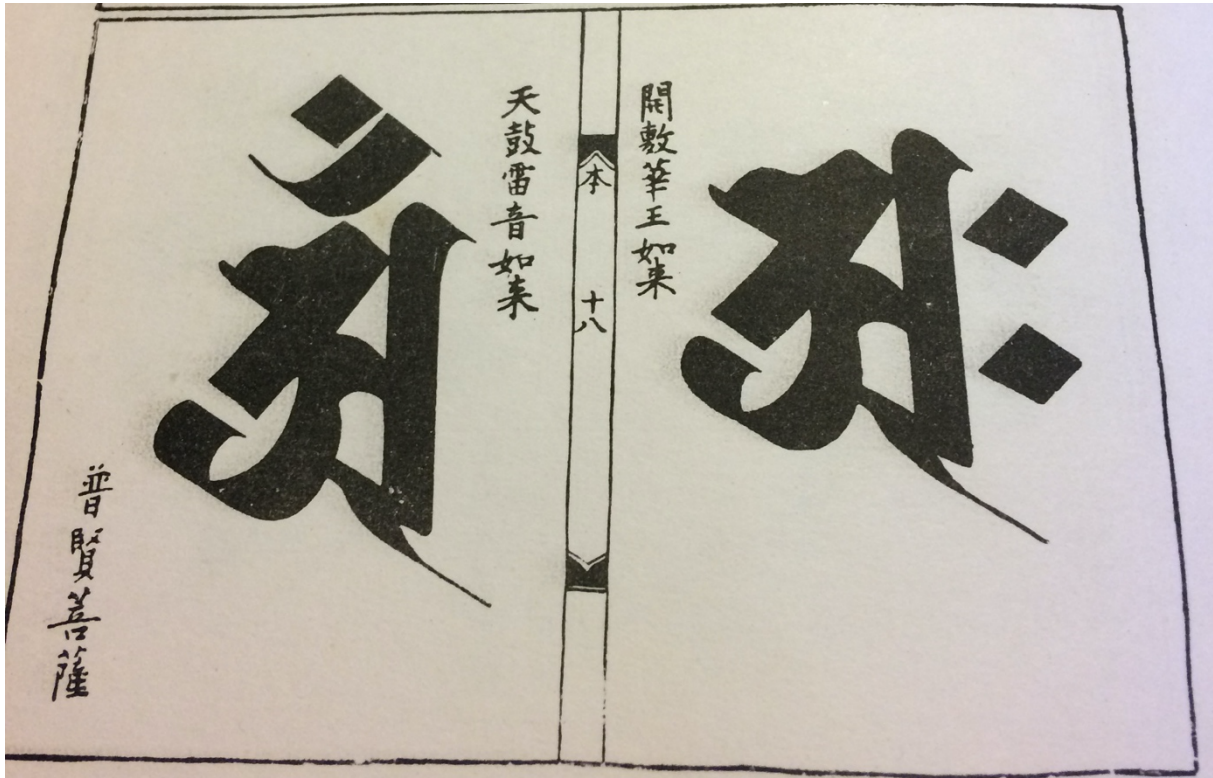
(In AAKU zie je dat de alternatieve schrijfstijl voor AA gecombineerd wordt met *visarga*.)

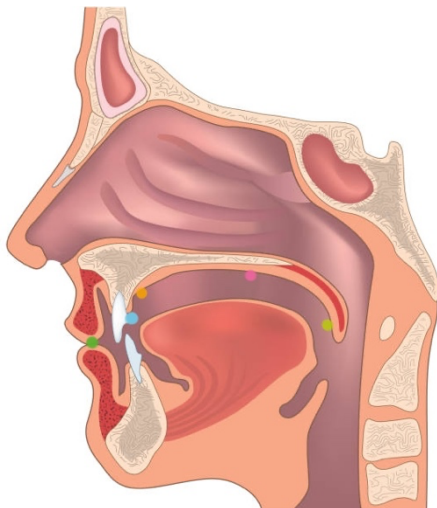
Strakkere schrijfstijl

AN en AKU

De 'punt' boven de A is niet echt *anusvāra* (na-klank), maar *anunāsika*, een teken voor nasaliteit.

Basisklanken en combinaties

We gaan weer even terug naar de basis van de klankvorming: waar worden klanken gevormd in de mond:

Hiernaast is een doorsnede van de mondholte, en zie je in kleuren de verschillende plaatsen waar klank gevormd wordt.

De guttural/keelklank: lichtgroen

De palatal/'gehemelte'klank: roze

De retroflex-klank: oranje

De dental/tandklank: blauw

De labial/lipklank: donkerder groen

Kijk je naar de klinkers, en je volgt de volgorde van 'achter naar voor', dan zijn het de klanken:

a i r | u

Ook gekoppeld aan de wijze van klankvorming is het basis-alfabet gevormd.

Als conventie wordt dan een medeklinker gekoppeld met een -a.

Op de volgende bladzijde zie je het basis-alfabet, met de kleuringen voor de plaats van klankvorming.

Vowels and Diacritics									
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ	ॠ	ऌ	ॡ
	◌ं	◌ि	◌ी	◌ु	◌ू	◌ृ	◌ॄ	!	!
a	ā	i	ī	u	ū	r̥	r̄	!	!
Consonants									
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ
ka	kha	ga	gha	ṅa	ca	cha	ja	jha	ña
[kə]	[kʰə]	[gə]	[gʱə]	[ŋə]	[cə]	[cʰə]	[ʃə]	[ʃʱə]	[ɲə]
ट	ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न
ṭa	ṭha	ḍa	ḍha	ṇa	ta	tha	da	dha	na
[ʈə]	[ʈʰə]	[ɖə]	[ɖʱə]	[ɳə]	[tə]	[tʰə]	[də]	[dʱə]	[nə]
प	फ	ब	भ	म	य	र	ल	व	
pa	pha	ba	bha	ma	ya	ra	la	va	
[pə]	[pʰə]	[bə]	[bʱə]	[mə]	[jə]	[rə]	[lə]	[ʋə]	
श	ष	स	ह						
śa	ṣa	sa	ha						
[ʃə]	[ʃ̌ə]	[sə]	[ɦə]						

Diakritische tekens, klinker-diakritische tekens

Eerder hebben we twee 'diakritische tekens' (hulptekens) besproken: *anusvāra* and *visarga*.

De tekens zijn een punt onder de letter, en een dubbele punt achter de letter.

Verder is er ook de *virama*: dit teken onderdrukt de inherente klinker van een letter (normaal gesproken de -a). Verder is er de *chandrabindu*, vergelijkbaar met de *anusvāra*.

Hieronder zie je ook de tekens die toegevoegd worden bij toevoeging van een klinker.

Vowels and Diacritics									
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ	ॠ	ऌ	ॡ
	◌ं	◌ि	◌ी	◌ु	◌ू	◌ृ	◌ॄ		
a	ā	i	ī	u	ū	r̥	r̄	!	!
[ɐ/ə]	[ɑ:]	[i]	[i:]	[u]	[u:]	[ɹ]	[ɹ:]	[!]	[!:]
◌ं	◌ं	◌ं	◌ं	◌ं	◌ं	◌ं	◌ं		
e	ai	o	au	am̐	am̐	ah̐	virama	nukta	
[e:]	[əi]	[o:]	[əu]	[̃]	[m̐]	[h̐]			

De basis-klank HA

De klank HA is één van de basisklanken van het Sanskrit-pseudo-alfabet.

Het is een guttural/keelklank.

De betekenis van HA: ... HA means that for all dharmas causes (*hetu*) are ungraspable

De HA is ook het wind-element.

Wanneer de *anusvāra* of *chandrabindu* toegevoegd wordt, wordt HA -> HAM.

De toevoeging van de nasalisatie betekent 'voleinding':

In Shingon-rituelen wordt de HA gevisualiseerd als één van de elementen. Aan de start van ene ritueel zonder *anusvāra* of *chandrabindu*. Midden in het ritueel, als er sprake is van het samenvallen van de beoefenaar met de Boeddha, dan wordt de *anusvāra* of *chandrabindu* toegevoegd.

HA wordt in Japans uitgesproken als KA

HAM (met *anusvāra* of *chandrabindu*) wordt in Japans uitgesproken als KAM

De bija HūM

HūM is een samengestelde bija, die verbonden wordt met de vajra of diamant, het heldere doordringende bewustzijn, dat alle verstoringen afkapt. Het is verbonden met de 'mind'.

Bij het gebruik van de *anusvāra* of *chandrabindu* wordt geen echt onderscheid gemaakt tussen de beide hulptekens.

HūM is de samenstelling van H, A, ū (dubbele U) en de M (uitgesplitst als Ha, A, ū en Ma, dit wordt gedaan voor de betekenisgeving).

In de bija rechts zie je onder de HA de toevoeging van de dubbele U als diakritisch teken, en erboven de *chandrabindu*.

Links is een alternatieve versie, waar de dubbele U een andere vorm heeft.

De H wordt bija stemloos uitgesproken UUN/OEN

De betekenis:

Ha: *hetva* – oorzaak, aandringen, bewegen

A: *anutpāda* – niet-ontstaan, niet-geboren (niet gevormd uit oorzaken en omstandigheden)

Ū: *ūna* – verminderen

Ma: *mamakāra* – zelf, ik, mijn – vermeerderen

HūM betekent dan het vrijmaken van alle wereldse oorzaken, en het vrijmaken van de wereldse kennis van verminderen en vermeerderen.

In zijn tekst *Unji gi* (een verhandeling over UN) beschrijft Kukai de diepte van betekenis van HūM als een 'trilling' van waarheid.

In de visualisatie '3 geheimen' transformeert de HūM naar een gouden 'five pronged vajra' die verticaal staat (op de maanschijf).

Op http://visiblemantra.org/howto_hum.html

wordt uitgelegd hoe deze bija te schrijven.

Ook voor de bija A is een dergelijke uitleg te vinden.

(http://visiblemantra.org/howto_a.html)

De bija HRīḥ

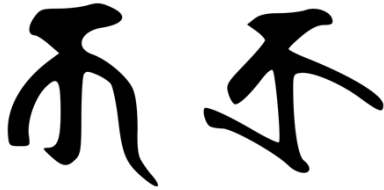
HRīḥ is een samengestelde bija, die verbonden wordt met de lotus-familie, de zuiverheid van leegte en compassie.

De bija is een samenstelling van HA, RA, ī, en ḥ (dit is *visarga*)

In Japans wordt het uitgesproken als KIRIKU

De basis voor de letter is HA.

Als je de samenstelling wilt maken met RA, dan kan je de samenstelling bekijken, die gemaakt wordt tussen KA en RA.

Helemaal links is de Siddham letter KA, daarnaast de KRA. De bovenste helft is de KA, de onderste helft de RA. Bij de letter HA wordt ook het onderste deel, de RA, toegevoegd.

De II (dubbele i) zie je als diacritische klinker in de 'slinger' aan de bovenzijde van de HA.

De dubbele punten achter de bija zijn de ḥ (dit is *visarga*)

De betekenis:

Ha: *hetva* – oorzaak, aandringen, bewegen, zuiverheid van vastgrijpen of passies

RA: *rajas* (taints) – niet bevlekt door bevuilingen

ī: *īsvāra* (master) – beheersing van de dharma, niet-obsessie

Aḥ: *atsangama* (cease, vanish) – bevrijding van de slavernij van verkeerd begrip

HRīḥ wordt gebruikt als bija voor Avalokiteśvara en Amitābha.

De bija drukt vier soorten van zuiverheid uit, en laat zien dat de aard van alle dharmas inherent zuiver is.

In de visualisatie '3 geheimen' transformeert de HRīḥ naar een achtbladige witte lotus.

Vervolgens visualiseer je de A, die transformeert in een volle maanschijf, liggend op de lotus.

Dan visualiseer je de HūM, die transformeert in een five pronged verticaal staande vajra.

De visualisatie is apart uitgeschreven.

Je visualiseert de letters in goud. Goud betekent 'accomplished', volmaakt.

Visualisatie van de elementen

In het Shingon-Boeddhisme wordt vele gesproken over de elementen, of de 6 universele elementen. Deze elementen zijn *aarde, *water, *vuur, *wind, *ruimte of ether, en als zesde element het bewustzijn.

In de teksten van Kōbō Daishi, vooral *Sokushin jōbutsu gi*, wordt over de 6 Universals, of 6 grote elementen gesproken. In esoterisch Boeddhisme is er volledige interpenetratie tussen 'geest' en materie. Dus als je verbindt met de universele elementen, verbind je met universeel bewustzijn.

De elementen zijn ook gekoppeld aan verschillende vormen en kleuren:

Aarde = geel en vierkant (kubus), bija A

Water = wit en cirkel (bol), bija VA (uitspraak BA)

Vuur = rood en driehoek (piramide-vorm), bija RA

Wind = zwart en halve bol, bija HA (of KA in Japanse uitspraak)

Ruimte / ether = meerkleurig of blauw, als een 'toefje' met punt,
bija KHA (of KYA in Japanse uitspraak)

In de vorm van de stupa of gorinto zie je deze vormen terug.

Op een gele kubus staat de bija A, op de witte bol daarboven de bija VA, enzovoort.

De bija's waar we nu mee gaan werken zijn de RA en VA (uitspraak BA).

En mogelijk herhalen we de A en HA (uitspraak KA).

De volgende keer werken we met de bija KHA (uitspraak KYA), en de bija's van de andere elementen. En gaan we ook de visualisatie doen.

De bija VA staat voor het element water.

De uitspraak in Japans is BA.

De 'betekenis' van de bija:

... VA (BA) betekent dat alle dharmas niet uitgedrukt kunnen worden in spraak (*vāc*).

Qua lettervorm ligt de VA dicht tegen de bija BA (in Japans is geen verschil in Ba en VA, beiden worden als BA uitgesproken) en de bija DHA.

De VA (BA) heeft verschillende variaties:

Met diacritic i of ī: vi of vī

Met *anusvāra*, vaṃ

Met *visarga*, vaḥ

We oefenen met de variaties van de

- VA met diacritic i = VI (BI)
- VA met *anusvāra* ('na-klank') = VAṃ (BAN)
- VA met *visarga* (release) = VAḤ (BAKU)

BI BAN BAKU

De bija RA staat voor het element vuur.
De 'betekenis' van de bija:

... RA betekent dat alle dharmas vrij zijn van alle vervuiling (all stain) (*rajas*).

De RA heeft verschillende variaties:

Met diacritic i of ī: ri of rī

Met *anusvāra*, raṃ

Met *visarga*, raḥ

We oefenen met de variaties van de

- RA met diacritic i = RI
- RA met *anusvāra* ('na-klank') = RAṃ (RAN)
- RA met *visarga* (release) = RAH (RAKU)

RI RAN RAKU

De bija KHA / KYA staat voor het element ruimte.
De 'betekenis' van de bija:

... KHA/KYA betekent dat alle dharmas identiek zijn met open ruimte (*khasama*) en ongrijpbaar.

De KYA heeft een variatie:

Met *anusvāra*, khaṃ = KEN

We oefenen met de variaties van de

- KHA met *anusvāra* ('na-klank') = KHAṃ (KEN)

De mantra van de Dainichi Nyorai van de Taizokai

In deze mantra komen alle lettervormen terug die we eerder geoefend hebben.

Dit zijn ook alle basis-vormen voor de 5 elementen.